

Regeringens proposition

1986/87:118

om ytterligare försöksverksamhet i
frikommunerna, m. m.

Prop.
1986/87:118

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 12 mars 1987.

På regeringens vägnar

Kjell-Olof Feldt

Bo Holmberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

Riksdagen beslutade i juni 1984 om en försöksverksamhet med ökad kommunal självstyrelse, det s. k. frikommunförsöket. Försöksverksamheten är en del av det omfattande förändrings- och förnyelsearbete som bedrivs inom hela den offentliga sektorn. Avsikten är att de deltagande kommunerna skall kunna få dispens från sådana statliga regler som kan utgöra hinder för en effektiv kommunal verksamhet.

Frikommunerna har presenterat olika dispensönskemål. De omfattar hela det kommunala verksamhetsområdet. Regeringen har därefter fattat en rad beslut på grundval av dessa önskemål. I några fall har riksdagen på regeringens förslag beslutat om lagändringar.

I denna proposition föreslås ytterligare vissa lagstiftningsåtgärder som har aktualiserats i försöksverksamheten.

Frikommunerna föreslås genom en lag få rätt att pröva frågor om tillstånd för vissa hem för vård eller boende.

Vidare föreslås att de genom en annan lag ges rätt att meddela tillstånd för bingo spel och en del andra lotterier för sammanslutningar med huvudsaklig verksamhet i kommunen.

Det föreslås också att frikommunerna genom en tredje lag ges rätt att fatta beslut enligt miljöskyddslagen (1969:387) i fråga om tillstånd att anlägga motorsportbanor och skjutbanor, dock inte vad gäller försvarets anläggningar.

Lagarna avses gälla under tiden den 1 juli 1987– den 31 december 1988.

I propositionen föreslås dessutom att fyra föråldrade lagar på det kommunalrättsliga området skall upphävas.

1 Förslag till

Lag om försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning för vissa hem för vård eller boende enligt socialtjänstlagen (1980:620)

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Med avvikelse från vad som föreskrivs i 69 § socialtjänstlagen (1980:620) får försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning bedrivas enligt bestämmelserna i denna lag.

Försöksverksamheten skall bedrivas i den eller de av följande kommuner som skriftligen har underrättat länsstyrelsen om att de åtar sig att delta i denna verksamhet, nämligen Haninge, Tyresö, Gnosjö, Helsingborg, Varberg, Ale, Örebro, Sandviken och Bräcke.

Tillståndsprövning hos socialnämnd

2 § Vill en enskild person eller sammanslutning inrätta ett hem för vård eller boende för att bedriva förskole- eller fritidshemsverksamhet, skall tillstånd sökas hos socialnämnden i den kommun där verksamheten skall bedrivas.

Ansökningar

3 § En ansökan om tillstånd skall vara skriftlig och ange

1. verksamhetens art,
2. vem som skall driva verksamheten,
3. det beräknade antalet inskrivna barn,
4. hur verksamheten skall finansieras,
5. vem som skall förestå verksamheten,
6. personalen och dess utbildning.

4 § Till en ansökan skall fogas ritningar över de lokaler där verksamheten skall bedrivas och uppgifter om vilka brandskyddsåtgärder som har vidtagits.

Tillstånd

5 § När ett tillstånd har meddelats skall socialnämnden utfärda ett skriftligt bevis om det.

I beviset skall anges verksamhetens art, vem som skall driva verksamheten, det högsta antalet barn som samtidigt får vara inskrivna där, vem som skall vara föreståndare samt övriga villkor för tillståndet.

6 § Ett tillstånd meddelas tills vidare eller för viss tid. Tillståndet får inte överlåtas.

7 § Vill den som driver ett hem som avses i 2 § förändra verksamheten så, att den inte längre motsvarar det meddelade tillståndet, skall han söka tillstånd av socialnämnden för den ändrade verksamheten.

8 § Om den som driver ett sådant hem som avses i 2 § lägger ned verksamheten, skall han omedelbart anmäla detta till socialnämnden.

Överklagande

9 § Socialnämndens beslut i ärenden om tillstånd enligt denna lag får överklagas hos länsstyrelsen. Länsstyrelsens beslut får överklagas hos kammarrätten genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1987 och gäller till utgången av år 1988.

2 Förslag till

Lag om försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning enligt lotterilagen (1982:1011)

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning enligt lotterilagen (1982:1011) får bedrivas enligt bestämmelserna i denna lag.

Försöksverksamheten skall bedrivas i den eller de av följande kommuner som skriftligen har underrättat lotterinämnden om att de åtar sig att delta i denna verksamhet, nämligen Haninge, Tyresö, Gnosjö, Helsingborg, Varberg, Ale, Örebro, Sandviken och Bräcke.

Tillstånd

2 § Den kommunala nämnd som kommunen bestämmer prövar frågor om tillstånd enligt

- 11 § lotterilagen (1982:1011), om ansökningen görs av en sammanslutning som huvudsakligen är verksam i kommunen och lotteriet skall bedrivas endast inom kommunen,
- 14 § lotterilagen, om ansökningen annars skulle ha prövats av polismyndigheten i kommunen.

Tillsyn m. m.

3 § Har en kommunal nämnd meddelat tillstånd till ett lotteri, utövas den närmare tillsynen över lotteriet enligt 25 § andra stycket lotterilagen (1982:1011) av nämnden.

Frågor om varning och återkallelse av tillståndet enligt 27 § lotterilagen prövas av nämnden.

4 § En kommunal nämnds beslut enligt denna lag får överklagas hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos lotterinämnden. Lotterinämnens beslut i sådana fall får inte överklagas. Nämnden får hänskjuta ärendet till regeringen, om det är av större vikt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1987 och gäller till utgången av år 1988.

3 Förslag till

Lag om försöksverksamhet med kommunal
tillståndsprovning enligt miljöskyddslagen (1969:387)

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Försöksverksamhet med kommunal provning av frågor om tillstånd till motorsportbanor och skjutbanor enligt miljöskyddslagen (1969:387) får bedrivas enligt bestämmelserna i denna lag.

Försöksverksamheten skall bedrivas i den eller de av följande kommuner som skriftligen har underrättat länsstyrelsen om att de åtar sig att delta i denna verksamhet, nämligen Haninge, Tyresö, Gnosjö, Helsingborg, Varberg, Ale, Örebro, Sandviken och Bräcke.

Denna lag gäller inte försvarsmaktens anläggningar.

Handläggning

2 § Frågor om tillstånd som avses i 1 § skall prövas av miljö- och hälso- skyddsnämnden.

Bestämmelserna i miljöskyddslagen (1969:387) om ärenden som prövas av koncessionsnämnden för miljöskydd skall tillämpas också på sådana ärenden. Vad som sägs i 14 § andra stycket 3 nämnda lag skall dock tillämpas endast om det behövs för utredningen i ärendet.

Överklagande

3 § Miljö- och hälso- skyddsnämndens beslut får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut om ersättning för kostnader enligt 14 § femte stycket andra meningen miljöskyddslagen (1969:387) överklagas dock genom besvär hos kammarrätten.

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1987 och gäller till utgången av år 1988.

Lag om upphävande av fyra lagar på det kommunala området

Härigenom föreskrivs att följande lagar skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1987:

1. lagen (1936:282) angående användningen i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom,
2. lagen (1954:284) om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen,
3. lagen (1969:780) med anledning av införande av enhetlig kommunbe-teckning m. m.,
4. lagen (1977:216) om egendom som förvaltas av kommunalstämma.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 1987

Närvarande: statsrådet Feldt, ordförande, och statsråden Sigurdson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Holmberg

Proposition om ytterligare försöksverksamhet i frikommunerna, m. m.

1 Inledning

Riksdagen har beslutat att en försöksverksamhet med ökad kommunal självstyrelse skall bedrivas till utgången av år 1988 (prop. 1983/84:152, KU 32, rskr. 368). Avsikten med försöksverksamheten är att de deltagande kommunerna – de s.k. frikommunerna – skall kunna få dispens från statliga regler som kan verka onödigt styrande på den kommunala verksamheten. Försöksverksamheten kan också gälla att utveckla former för en bättre samverkan mellan kommuner och landsting, liksom mellan kommunala och statliga myndigheter. I samband med riksdagens beslut om försöksverksamheten antogs lagen (1984:382) om försöksverksamhet med en friare kommunal nämndorganisation (ändrad senast 1986:97).

Regeringen har utsett de kommuner och landsting, som skall ingå i försöket. Dessa är Haninge, Tyresö, Gnosjö, Helsingborgs, Varbergs, Ale, Örebro, Sandvikens och Bräcke kommuner samt Göteborgs och Bohus läns, Örebro läns och Jämtlands läns landsting.

Inom ramen för frikommunförsöket pågår ett betydelsefullt förändrings- och utvecklingsarbete. Regeringen har fattat en rad beslut om avsteg från gällande författningar. I några fall har riksdagen beslutat om lagstiftningsåtgärder.

Stat-kommunberedningen (C 1983:02) har i uppdrag att svara för att frikommunförsöket genomförs och utvärderas (dir. 1984:28). Beredningen skall också yttra sig över och bereda frikommunernas framställningar till regeringen.

Helsingborgs kommun har väckt förslag om att rätten att meddela tillstånd skall överföras från länsstyrelsen till kommunen i tre ärendegrupper:

- tillstånd till hem för vård eller boende enligt socialtjänstlagen (1980:620, ändrad senast 1986:1393),
- tillstånd för lotterier och bingo enligt lotterilagen (1982:1011, ändrad senast 1986:1217),
- tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387, omtryckt 1981:420, ändrad senast 1986:1157) att anlägga motorsportbanor eller skjutbanor.

Dessa förslag fordrar lagreglering för att kunna genomföras. Jag tar nu upp den frågan.

Jag tar i ärendet också upp frågan om att upphäva fyra föråldrade kommunalrättsliga lagar.

Önskemål har vidare framförts om att tillståndsprövningen för bilskrotningens verksamheten skall föras över från länsstyrelsen till kommunen.

I regeringens skrivelse om frikommunförsöket, regelförenklingen och förbättringen av den statliga servicen (skr. 1985/86:165 bil. 1 s. 33, KU 28, rskr. 319) anføres att avsikten också varit att förelägga riksdagen ett lagförslag med detta innehåll. Inom miljö- och energidepartementet pågår emellertid en allmän översyn av bilskrotningssystemet. Av den anledningen är det inte lämpligt att ta med också bilskrotningen i försöksverksamheten. Något sådant förslag lägger jag därför inte fram.

2 Föredraganden

2.1 Tre förslag om ändrad tillståndsprövning

2.1.1 Vissa hem för vård eller boende

Mitt förslag: Frikommunerna ges i en särskild lag rätt att i stället för länsstyrelsen pröva frågor om tillstånd för enskilda personer eller sammanslutningar att inrätta hem för vård eller boende för att bedriva förskole- eller fritidshemsverksamhet.

Helsingborgs kommuns förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt förslag.

Stat-kommunberedningen: Tillstyrker kommunens förslag.

Skälen för mitt förslag

Nuvarande ordning: Tillstånd för enskilda personer eller sammanslutningar att inrätta ett hem för vård eller boende lämnas av länsstyrelsen enligt 69 § socialtjänstlagen.

Som ett hem för vård eller boende enligt 69 § socialtjänstlagen räknas ett hem som tar emot enskilda för vård, behandling, omvårdnad eller tillsyn i förening med ett boende eller som har inrättats för vård under en begränsad del av dygnet och som drivs av en enskild person eller sammanslutning. Vidare gäller vissa förutsättningar beträffande hemmets storlek o. d. Detta innebär att förskolor och fritidshem som drivs av enskilda eller sammanslutningar räknas till denna kategori.

Ett krav för att förskolor eller fritidshem skall få statsbidrag är att de ingår i kommunens barnomsorgsplan. I och med detta kan hävdas att kommunerna har ett avgörande inflytande över vilka förskolor och fritidshem som skall finnas i kommunen. De enskilt drivna förskolor och fritids-

hem som får statsbidrag är i regel även medräknade när kommunen gör sin bedömning av resurserna på området.

Närmare överväganden: Som ett led i försöksverksamheten med frikommuner finns det enligt min mening skäl för att ge frikommunerna möjlighet till undantag från socialtjänstlagens bestämmelser om tillståndsgivning vad avser de förskolor och fritidshem som drivs av enskilda eller sammanslutningar.

De kommuner som åtar sig att delta i försöksverksamheten bör åläggas att skriftligen underrätta länsstyrelsen om detta. Tillstånd bör i regel meddelas av socialnämnden. Enligt lagen om försöksverksamhet med en friare kommunal nämndorganisation får fullmäktige i en försökskommun överlåta uppgifter som skall fullgöras av socialnämnden på en eller flera andra nämnder. Har en sådan nämnd övertagit socialnämndens uppgifter avseende enskilda hem som driver förskole- eller fritidshemsverksamhet, bör det vara den nämnden som också meddelar tillstånd till sådan verksamhet.

I socialtjänstförordningen (1981:750, omtryckt 1981:1226, ändrad senast 1985:901) finns bestämmelser om ansökningsförfarande hos länsstyrelsen och om tillstånd av länsstyrelsen. De tar sikte på enskilda som vill inrätta hem för vård eller boende. Enligt min mening bör motsvarande bestämmelser med vissa justeringar tas in i den nu föreslagna lagen.

Socialnämndens beslut bör kunna överklagas hos länsstyrelsen och länsstyrelsens beslut hos kammarrätten.

2.1.2 Bingospel och en del andra lotterier

Mitt förslag: Frikommunerna ges i en särskild lag rätt att meddela tillstånd till bingospel och andra lotterier enligt 11 och 14 §§ lotterilagen.

Helsingborgs kommuns förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt förslag.

Stat-kommunberedningen: Tillstyrker kommunens förslag.

Skälen för mitt förslag

Nuvarande ordning: I 11 § lotterilagen regleras främst traditionella lotterier och bingospel. Med traditionella lotterier avses lotterier i egentlig mening, dvs. sådana lotterier där antalet insatser och vinster samt värdet av dessa är bestämda i förväg enligt en uppgjord plan. Vinsterna är i allmänhet varor och presentkort på varor.

Sådana lotterier får enligt paragrafen anordnas endast av svenska juridiska personer som är ideella föreningar med huvudsakligt syfte att främja allmännyttigt ändamål inom landet och som i sin verksamhet huvudsakligen tillgodoser sådant ändamål. Vissa undantag från de angivna reglerna kan göras. Vinsterna i sådana lotterier som får anordnas med stöd av 11 § får enligt huvudregeln inte vara pengar eller värdepapper.

Vid tillståndsprövningen enligt 11 § skall särskild hänsyn tas till vilket behov av lotteriinkomster som sammanslutningen kan anses ha för sin verksamhet. Särskild hänsyn skall också tas till det utrymme för lotterier som kan antas finnas på marknaden.

Frågan om tillstånd enligt 11 § prövas av länsstyrelsen eller, om lotteriet skall bedrivas i flera län, av lotterinämnden.

I 14 § lotterilagen regleras s. k. frisektor-lotterier. Frisektor-lotterier ordnas av en sådan ideell förening som avses i 11 § och som är verksam huvudsakligen inom endast en kommun. Värdet av varje insats är begränsad till 10 kr. och högsta vinsten till 500 kr. Insatserna får under en tolv månadersperiod uppgå till högst 30 000 kr. Tillstånd meddelas av polismyndigheten. Tillståndet gäller i regel under en treårsperiod.

Närmare överväganden: Inom frikommunförsöket bör det på det sätt som Helsingborgs kommun har föreslagit öppnas en möjlighet för de deltagande kommunerna att i viss omfattning ta över tillståndsprövningen enligt lotterilagen.

Försöket kan lämpligen som framgår av mitt förslag begränsas till sådana tillstånd som har angetts i framställningen från Helsingborgs kommun, dvs. tillstånd enligt 11 och 14 §§ lotterilagen.

För att en kommun skall kunna pröva en ansökan om tillstånd enligt 11 § lotterilagen bör det dock enligt min mening vara fråga om en sammanslutning som är huvudsakligen verksam endast inom kommunen. Detta motsvarar vad som gäller för att en sammanslutning skall kunna få tillstånd enligt 14 § lotterilagen. Den tillståndsprövning som kommunen skall kunna ta över bör således avse enbart sådana sammanslutningar.

Vidare bör för att kommunen skall få pröva fråga om tillstånd enligt 11 § den inskränkningen gälla att lotteriverksamheten endast får bedrivas inom kommunen. Avser en ansökan om tillstånd enligt 11 § ett område för lotteriverksamheten som inte är begränsat till enbart kommunen, får ansökningen prövas av länsstyrelsen eller eventuellt av lotterinämnden. Motsvarande begränsning behövs inte beträffande lotterier enligt 14 § lotterilagen.

Tillståndsprövningen bör inte överföras till andra frikommuner än de som särskilt har åtagit sig uppgiften. Ett sådant åtagande bör lämpligen kunna ske genom en skriftlig anmälan till lotterinämnden.

Har lotterinämnden mottagit en sådan anmälan, får det ankomma på nämnden att underrätta länsstyrelsen och polismyndigheten. Detta bör kunna ske utan att några uttryckliga bestämmelser härom tas in i lagen.

Det bör anförtros kommunen att bestämma vilken kommunal nämnd som skall pröva lotteriärendena.

Nämndens beslut i ärendena bör kunna överklagas till länsstyrelsen.

Enligt 25 § andra stycket lotterilagen utövar tillståndsmyndigheten den närmare tillsynen över sådana lotterier som får anordnas efter tillstånd av myndigheten. Denna regel bör gälla även de fall då tillstånd meddelas av en kommunal nämnd. I den mån en kommun åtar sig tillståndsprövning, skall således kommunen också svara för den lokala tillsynen. Eftersom den nämnd som prövat tillståndsfrågan är tillsynsmyndighet enligt lotterilagen, kommer bestämmelserna i 26 § lotterilagen om uppgiftsskyldighet att gälla också en anmodan av nämnden.

Med stöd av 33 § lotterilagen har regeringen i lotteriförordningen (1982:1012) meddelat föreskrifter om avgifter i lotteriärenden. Enligt 3 § lotteriförordningen gäller således att vissa avgifter tas ut för bevis om tillstånd till lotterier. Avgifterna tas ut för att uppnå en viss täckning av tillståndsmyndigheternas kostnader.

Kommunerna bör, enligt min mening, om de tar över tillståndsprovningen, ges rätt att ta ut de för tillståndsbevisen föreskrivna avgifterna. På så sätt kan kommunen få en viss kostnadstäckning. Eventuella övriga kostnader för tillståndsprovning och tillsyn får täckas med kommunala medel.

Har kommunen prövat frågan om tillstånd till ett lotteri, bör kommunen också pröva frågor om varning och återkallelse av tillståndet. För att undvika tveksamhet bör detta särskilt anges i lagtexten.

Med den utformning som den särskilda lagen föreslås få kommer i övrigt lotterilagens bestämmelser att bli automatiskt tillämpliga också då kommunen har övertagit tillståndsprovningen. Det gäller bl. a. vad som sägs om förutsättningarna för tillstånd och om möjligheterna att förena ett tillstånd med särskilda kontrollbestämmelser. Även bestämmelserna om straffansvar blir tillämpliga.

2.1.3 Motorsportbanor och vissa skjutbanor

Mitt förslag: De kommuner som ingår i frikommunförsöket ges i en särskild lag rätt att från länsstyrelsen ta över tillståndsprovningen för motorsportbanor och vissa skjutbanor enligt miljöskyddslagen.

Helsingborgs kommuns förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Stat-kommunberedningen: Tillstyrker kommunens förslag.

Skälen för mitt förslag

Nuvarande ordning: Regeringen kan med stöd av 10 § miljöskyddslagen meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för verksamheter av vissa slag. Anmälan skall enligt 10 § göras hos den myndighet som regeringen bestämmer. Frågor om tillstånd prövas enligt lagen av koncessionsnämnden eller, om regeringen med stöd av 17 § lagen föreskrivit det, av länsstyrelsen.

Enligt miljöskyddsförordningen (1981:574, ändrad senast 1986:793) skall frågor om tillstånd till motorsportbanor och skjutbanor prövas av länsstyrelsen. Något bemyndigande för regeringen att lägga tillståndsprovningen på kommunerna innehåller däremot lagen inte.

Närmare överväganden: Kommunerna spelar en alltmer betydande roll i miljövårdsarbetet. Efter en ändring (1981:420) i miljöskyddslagen är det numera möjligt för kommunerna att ta över tillsyn enligt miljöskyddslagen. Flera kommuner har också åtagit sig sådan tillsyn. Erfarenheterna av detta har i allmänhet varit goda. Ofta har det inneburit en förstärkning av

miljövården. I kommunerna läggs ett betydande arbete ned på miljö- och hälsoskyddsfrågor.

Det ligger i linje med denna utveckling att inom ramen för den pågående försöksverksamheten göra det möjligt för frikommunerna att också ta över viss tillståndsprövning enligt lagen.

Ett steg i den riktningen har regeringen redan tagit genom att göra det möjligt för frikommunerna att ta över länsstyrelsens prövning av anmälningsärenden enligt 16 § miljöskyddsförordningen. En särskild förordning (1985:877) om detta har utfärdats.

Försöket bör begränsas till motorsportbanor och skjutbanor. Tillsyn av sådan miljöfarlig verksamhet som utövas inom försvarsmakten avses i fortsättningen inte utövas av kommunen. Det framgår av en lagrådsremiss den 5 mars 1987, som omfattar bl. a. en ändring i 44 a § miljöskyddslagen. Kommunen bör därför inte heller bli behörig att meddela tillstånd enligt samma lag i fråga om försvarets anläggningar. Detta bör uttryckligen framgå av den nya lagen.

Av lagen bör framgå att överförande av tillståndsprövningen fordrar ett särskilt åtagande av kommunen.

Frågor om tillstånd bör prövas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Men om fullmäktige enligt lagen om försöksverksamhet med en friare kommunal nämndorganisation har överlåtit uppgifter som miljö- och hälsoskyddsnämnden annars svarar för på en eller flera andra nämnder, bör det vara den senare nämnden som prövar frågan om tillstånd. Om kommunen tar över tillståndsprövningen, bör samma regler för prövningen gälla som hos länsstyrelsen. Bl. a. skall samråd ske med de statliga och kommunala myndigheter som har väsentliga intressen att bevaka i frågan (14 § andra stycket 2 miljöskyddslagen). Inte minst i fråga om banor för motorsport eller skytte är det av särskild vikt att naturvårdsintressena beaktas. Det åligger prövningsmyndigheten att göra detta. Därvid bör samråd ske med länsstyrelsen (jfr prop. 1969:28 s. 310).

Jag vill också stryka under att sådana tillstånd som miljö- och hälsoskyddsnämnden under tiden för försöksverksamheten meddelar i princip blir gällande för all framtid (22 § miljöskyddslagen). Huvudregeln är vidare att en eventuell skärpning av de villkor som tillståndet förenats med kan ske först efter 10 år och då genom beslut av koncessionsnämnden på talan av statens naturvårdsverk (24 §). Ett tillstånd utgör också hinder för ingripande med stöd av renhållningslagen (1979:596, ändrad senast 1985:427) eller hälsoskyddslagen (1982:1080, ändrad senast 1986:1188). Det går inte heller för t. ex. en granne att genom talan vid domstol utverka vare sig förbud mot verksamheten eller skyddsåtgärder, när tillstånd föreligger. Tillståndet ger alltså tillståndshavaren ett mycket starkt skydd.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut bör kunna överklagas hos länsstyrelsen. Ordningen för överprövning av sådana beslut blir således densamma som för tillsynsbeslut som har meddelats av nämnden. Enda undantaget utgör beslut om ersättning för sakkunnigutredning enligt 14 § femte stycket andra meningen miljöskyddslagen. Enligt 48 § skall ett sådant beslut överklagas hos kammarrätten. Motsvarande bör gälla beslut som har meddelats av miljö- och hälsoskyddsnämnden med stöd av ett bemyndigande enligt den lag som jag föreslår.

I övrigt kommer miljöskyddslagens regler om tillståndsbesluts innehåll och rättskraft m. m. med den utformning som den lagen har att bli tillämpliga också då tillståndsbeslutet har meddelats av kommunen. Detsamma gäller bl. a. straffbestämmelserna (45 §) och reglerna om sanktionsavgifter. Chefen för miljö- och energidepartementet avser att återkomma till regeringen med förslag om att kommunerna, om de tar över tillståndsprovningen, ges rätt att ta ut de för tillståndsprovningen föreskrivna avgifterna.

2.2 Upphävande av några äldre lagar

Mitt förslag: Fyra äldre kommunalrättsliga lagar upphävs.

Skälen för mitt förslag: Inom regeringskansliet pågår sedan en tid ett arbete med att område för område göra reglerna i samhället färre och enklare. Arbetet har presenterats både i regeringens skrivelse (1984/85:202) om den offentliga sektorns förnyelse (FiU 35, rskr. 407) och i budgetpropositionen 1987 (prop. 1986/87:100 bil. 2 p. 1).

För civildepartementets del avser översynen av lagstiftningen bl. a. det kommunala området. Arbetet är långt ifrån slutfört. Men jag vill med mitt förslag redan nu förorda upphävandet av följande fyra lagar:

- lagen (1936:282) angående användningen i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom (ändrad senast 1954:320),
- lagen (1954:284) om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen,
- lagen (1969:780) med anledning av införande av enhetlig kommunbe-teckning, m. m.,
- lagen (1977:216) om egendom som förvaltas av kommunalstämma.

Bakgrunden är följande.

Lagen 1936:282, som handlar om hur kommuner och andra samfällighe-ter får disponera ersättning som uppburits vid försäljning av vissa tillgång- ar, har vid olika tillfällen successivt satts ur tillämpning. Numera gäller bara de delar av lagen som avser folk- och fortsättningsskolväsendet i vissa skoldistrikt och församlingsägda församlingsbibliotek. Det framgår av övergångsbestämmelserna till lagen (1954:296) om ändring i lagen (1930:259) om församlingsstyrelse.

Det finns inte längre något behov av att på det sätt som sker i 1936 års lag reglera hur dessa ersättningar skall få disponeras.

Lagen 1954:284 anger vilka bestämmelser i 1953 års kommunallagstift-ning som skulle tillämpas på Stockholms stad. Numera gäller bara den föreskrift i 1954 års lag som avser tillämpningen av 5 § lagen 1953:754. Det framgår av den numera upphävda kommunallagen (1957:50) för Stock- holm. Den nämnda paragrafen innehåller bestämmelser om dispositionen av vissa fonder som bildats enligt äldre lagstiftning. 1957 års lag upphävdes genom lagen (1977:180) om införande av kommunallagen (1979:179). Där-

igenom upphörde den särskilda kommunallagstiftningen för Stockholm. En del särbestämmelser finns dock i kommunallagen.

Något behov av att i särskild ordning reglera fondbeståndet i Stockholms stad även fortsättningsvis torde inte föreligga. Lagen 1954:284 kan därför upphävas.

Lagen 1969:780 föreskriver bl. a. att i författningarna äldre benämningar på de geografiska områden som nu utgör kommuner skall avse kommuner. Vidare innehåller lagen motsvarande "trolleribestämmelser", när det gäller en del kommunala organ och funktioner.

En lång tid har gått sedan den enhetliga kommunbeteckningen infördes. Lagen kan nu avvaras.

Lagen 1977:216 föreskriver i huvudsak att en del av de tillgångar som vid utgången av juni 1978 förvaltades av en kommunalstämma skall tillfalla kommunen.

Inte heller den här lagen fyller längre någon uppgift.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu anfört har inom civildepartementet upprättats förslag till

1. lag om försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning för vissa hem för vård eller boende enligt socialtjänstlagen (1980:620),
2. lag om försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning enligt lotterilagen (1982:1011),
3. lag om försöksverksamhet med kommunal tillståndsprövning enligt miljöskyddslagen (1969:387),
4. lag om upphävande av fyra lagar på det kommunala området.

Lagförslag 1 har upprättats i samråd med statsrådet Lindqvist, lagförslag 2 i samråd med statsrådet Lönnqvist och lagförslag 3 i samråd med chefen för miljö- och energidepartementet.

4 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta lagförslagen.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Prop. 1986/87: 118

Regeringens proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	2
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 mars 1987	6
1 Inledning	6
2 Föredraganden	7
2.1 Tre förslag om ändrad tillståndsprovning	7
2.1.1 Vissa hem för vård eller boende	7
2.1.2 Bingospel och en del andra lotterier	8
2.1.3 Motorsportbanor och vissa skjutbanor	10
2.2 Upphävande av några äldre lagar	12
3 Upprättade lagförslag	13
4 Hemställan	13
5 Beslut	13